

FOAIA DIECESANĂ.

Organ al Eparchiei gr. or. rom. a Caransebeșului.

Apare odată în săptămână: DUMINECA.

Prețul Abonamentului:
Pentru Austro-Ungaria pe an . . 5 fl. — cr.
" " " " pe 1/2 an 2 " 50 "
" România și străinătate pe an . 14 franci
" " " " " pe 1/2 an 7 "

Prețul inserțiunilor:
Pentru publicațiuni oficiale, concurse,
edicta etc. tipărite de 3 ori, dacă conțin până
la 150 de cuvinte, 3 fl., până la 200 de cu-
vinte, 4 fl., de aci în sus 5 fl.

Corespondințele se adresează redacțiunii
„FOAIA DIECESANĂ“;
eară banii de prenumerațiune și inserțiunii la
ADMINISTRAȚIA
Librăriei și Tipografiei diecesane în Caransebeș.

PARTEA OFICIALĂ.

Ad Nr. 1268, 1891 B.

Cătră onorații membrii ai sinodului proto- presviteral electoral din tractul Orăviții.

Indeplinindu-se toate cele prescrise, atât în sta-
tutul organic, cât și în regulamentul de procedură
în privința alegerii de protopresviter în cercul va-
cant al Orăviții: drept aceea subscrisul, în calitate
de comisariu consistorial, îmi iau voie și pe această
cale a încunoscința pe P. T. domni membri ordi-
nari și estraordinari ai Sinodului protopresviteral
din tractul Orăviții, că alegerea de protopresviter
este defiptă și convocată în Oravița pe ziua de Luni
în 9/21. Septembrie 1891., la care sunteți poștiți a
participa:

Iam, în 21. August 1891.

Filip Adam,
protopresviter și comisariu
consistorial.

Inscrierile la institutul teologic diecesan din
Caransebeș se vor ținea în 2. și 3. Septembrie a.
c. stilul vechiu.

Direcțiunea
institului teologic.

PARTEA NEOFICIALĂ.

O călătorie în satele românesce din Istria,

de
Teodor T. Burada.

(Urmare.)

Bétrâni mi-au spus, ca și Ioan Dobriciu, că părinții
lor le spuneau, că tot satul era românesce și nu se vorbea

decât *vlașchi*, dar apoi venind *Hroații* (Croatii) în satul
lor, unul câte unul au început pe încetul a introduce
limba lor, și înmulțindu-se la număr apoi, căci veniau
neconțin și Români nu mai veniau, s'au slavizat cu toți:
aceasta mai ales, că nu aveau preoți români, nici italieni,
ci numai slavii, care prin influența ce au asupra locuitor-
rilor au isbutit de a slaviza tot satul.

Cu acești bétrâni me înțelegeam ușor, căci se vor-
biau și italienește.

Mai întrebându-i despre obiceiuri și cele ce se mai
petrec pe la dênșii prin sat, m'am dus dela ei, căci înop-
tase, zicându-le:

— *Bură nopte, Domnul cu voi!*

— *Domnul cu tire*, îmi răspuseră ei.

Întorcându-mă la ospetărie am cinat și m'am culcat,
căci eram ostenit foarte. Drept așternut aveam o saltea
umplută cu pânuri de păpușoin, o perină de paie și o
cergă de acoperit. În vatră ardea puțin foc, făcut cu lemn
de *juniper*, căci era cam rece în acea seară, și o lampă
de metal cu fitil de oleiu, de o formă antică romană, ca
o paiță, lumina casa.

A doua zi de dimineață m'am dus la preotul din
sat, ca să-l fac cunoscința și se mai vorbesc cu el despre
starea locuitorilor din sat; și găsimdu-l acasă, l-am salutat
în limba germană, și a început a me întreba de unde
vin și ce întâmplare m'a adus prin acele locuri atât de
izolate.

Eu mai vorbind câte ceva cu el despre greutățile
ce am întâmpinat până-ce am ajuns acolo, i-am spus apoi,
că vin din România să ved și eu pe frații noștri din acel
sat; el atunci s'a schimbat cu totul, și de unde vorbea
cu mine limba germană, n'a mai vrut să vorbească, spu-
nându-mi, că în sat nu voesce a grăi decât limba croată;
m'am adresat apoi la el și în italienește, crezând că poate
va vorbi acea limbă, dar a fost totul înzadar; ne mai
voind a grăi nici nemțesce, nici italienește cu nici un
preț, am fost silit să me retrag, eu nesciind limba croată.

În 1857, când réposatul Ion Maiorescu a fost pe
acolo, se mai vorbea românesce în casa lui: *Giovannu*

*Maria Tomalin, Maria Crozzu, Anton Zamu, Giovanu Maria Urecu și Carbuntini.*¹⁾

Astăzi nici unul din acestia nu mai sînt în viață. Acum cinci ani, se mai afla femeia lui *Simion Dobriciu*, care vorbea românește, dar și aceasta azi nu mai trăește.

Eată dar și un alt sat, în care nu erau decât Români, și unde nu se vorbea decât limba românească, astăzi mai tot slavizat.

Rămaseră numai acei doi bătrâni și cu *Ioan Dobriciu* trei.

Această uitare cu desevîrșire a fraților noștri e neiertată, ea strigă la ceriu! Câți-va ani vor mai trece și în acest sat nu se va mai auzi limba fraților noștri, pe care soarta i-a aruncat sub o dominațiune străină!

Familiiile Românilor, care se află astăzi în Schitazza, slavizate însă, sînt:

Dobriciu Grigore Naniu, Anton Dobriciu, Fanovicu Anton Piscolo, Ianovicu Mateiu Tomalin, frații Mateiu și Anton Carbuntini, Ioan Zancu, Dobriciu Zancu Biagio, Ioan Crozzu, Ioan Urecu.

După aceea am pornit tot pe jos la Albona, spre a me duce la Fiume și apoi la Români din munții *Cici* numiți de Nemți *Tschitscherboden*, de poporul român *Cicerca* și de geografia istrieni *Vena*.

N'am apucat aceeași cale pe unde venisem, ci scoborînd muntele, m'am întors tot pe malul mării. După o oară de călătorie, am poposit puțin la o casă a domnului *Depangher* pe malul mării, în o localitate numită *Ravine*, și după-ce am ospetat acolo, am mers înainte spre Albona, întimpinând aceleași greutăți la întors ca și la dus.

În Albona mai punînd în ordine notițele mele, m'am pregătit de drum mai departe, la Români din munții *Cici*.

Mai cercetînd pe domnul *Scampiccio*, dacă în orașele *Fianona, Volosca, Căstua* (zis de Români *Căstău*) ași putea să mai întălnesc Români, el m'a încredințat, că toți locuitorii de prin acele locuri au fost Români, dar astăzi n'a mai rămas nici o urmă, toți s'au slavizat. Auzind aceste mi-s'a umplut sufletul de întristare și m'am hotărît a nu mai trece pe acolo, ci a mă duce la portul *Rabaz*, și de acolo cu vaporul la Fiume, apoi în munții *Cici*.

Așa în 2. Decembrie, sculându-mă de dimineață tare, am luat un om cu mine să-mă ducă bagagele până la portul *Rabaz*, departe de orașul Albona ca la trei pătrare de oară pe jos.

În aceeași zi începuse de cu noapte a bate un vînt puternic (*bora*), și scoborîndu-mă spre port se întăria din ce în ce mai tare, încât trebuia o adevărată luptă, spre a putea înainta, căci bătea în față.

Deodată venind din munți un vînt și mai puternic m'a trântit la pămînt atât pe mine, cât și pe omul care mi ducea bagagele, și puțin a trebuit să nu ne asvirle într'o prăpastie din acele ce în asemenea locuri nu lipsesc în fie-care pas²⁾. În fine cu mare greu am ajuns la port.

¹⁾ Vezi „Itinerariu în Istria“ pagina 60. Iași 1874.

²⁾ Pe coastele mării Adriatice sînt vînturi înfricoșate (*bora*), care încep toamna din *Buccari* și *Zengy* (*Senga*), porturi în Croația. Sînt zile, unde oamenii nu pot trece pe malul mării decât țînîn-

Din cauza uraganului ce era de vre-o două zile pe mare, vaporul *Hebe* ce venia din Triest și care trebuia să sosească la 7 oare dimineața, n'a sosit decât la 12 oare.

Cu toată furtuna înspăimîntătoare ce era, am trebuit să me suiu pe vapor, și pe la 7 oare seara am ajuns în Fiume, ceea-ce, dacă n'ar fi fost furtună, am fi putut ajunge în trei oare. Cu mare anevoie m'am putut scobori din vapor, căci suferisem foarte de boala de mare tot timpul.

În Fiume am stat o zi, apoi în 4 Decembrie pe la 5 oare și jumătate m'am suit în drumul de fer și după o oară am ajuns în comuna slavizată *Sapiane*, unde m'am și oprit. De acolo am mers apoi pe jos un pătrariu de oară, și m'am suit la comuna *Pasec*, în care nu am aflat decât Slavi și unde am și poposit puțin la ospătăria lui *Ivan Prebelic* și apoi am pornit înainte cu trăsura lui *Toni Jurisovicu*.

După două oare și jumătate trecînd prin comuna românească *Mune*, acum însă slavizată cu desevîrșire, am ajuns în catuna *Jeiane* ce se ține de această comună.

Acolo m'am dus în gazdă la locuitorul *Anton Stambulic*, jupan (diregătorul satului), unde erau adunați mai mulți oameni.

Li-am zis:

Bură zi omiri buri.

Ei atunci se uită lung la mine și se miră că le vorbesc în limba lor.

Unii din ei mi răspunseră:

Bura zi,

Alții tăcură.

Apoi i-am întrebat:

— *Cire și cuvînta vlašchi aoațe?*

Ei mi răspunseră: *Aoațe toți cuvînta vlašchi.*

Apoi ei mă întrebară:

D'ende esci.

Eu le respunsei: *Din un paes di larg, din Romania.*

Atunci jupan *Stambulic* mi-a arătat un locuitoriu *Iosif Marmelicu*, ce fusese în România în orașele *București, Galați, Brăila* și altele.

Acesta fiind un om deștept, mi-a fost de mare ajutoriu, căci vorbea românește ca pe la noi, și-mi dădă toate relațiunile, de care aveam nevoie. Și acolo am cercetat pe Români și am adunat multe obiceiuri ce au la diferite împregiurări ale vieții lor.

Înainte de a porni dela ei, am adunat tot satul și am făcut mare petrecere, cîntându-le din violină multe cântece dela noi, care li-au plăcut foarte.

Am adus apoi și pe lăutarii satului, pe *Pelosa Martin* cu foalele (*cimpoiul*) și pe *Martin Marmelicu* cu surlele (*fluer gemenat*), și au zis și ei multe cîntări obiceiuite la dînșii.

Apoi cumpărînd surlele dela *Martin Marmelicu*, m'am suit în trăsura și mi-am luat rămas bun dela sătenii care mă încungiurau, zicîndu-le:

dn-se unul de altul spre a nu fi trântiți în mare, carul cu boi îl răstoarnă; în anul 1873 aproape de Fiume a răsturnat vagoanele dela drumul de fer. Aceste vînturi merg până dincolo de Triest. În Triest încă sînt vînturi înfricoșate, sînt strade pe unde trecătorii sînt trântiți la pămînt, așa pe strada *Via mulino a vento* sînt întinse frînghii, de care se țin oamenii spre a putea merge.

Domnul cu voi.

Ei mă întebără:

Când veți mai viri pe la noi?

Voiu viri, voiu viri, le răspunsei eu, ei se bucurară foarte și strigară cu toții: *Bire, bire* apoi pornind dintre ei îmi ziseră!

Cale bură, Domnul cu tire! Și așa m'am despărțit de acești buni locuitori, care nu sciau ce să mai facă de bucurie, că a venit un frate de al lor din România liberă să mă întrebe de ei și de traiul lor.

Câtuna Jeaine are o pozițiune foarte pitorească, numără 86 de case cu o biserică frumoasă, clădită de locuitori în anul 1889.

(Va urma.)

I g i e n ă .

Urechia

de Dr. LEO MUREȘAN.

(Urmare și fine.)

Boabele sau corpurile străine din urechia copilului se improașcă cu apă caldută și în cele mai multe cazuri pe calea asta le scoți. Trocna se delătură prin un teiu rusesc. Pacientul trebuie să se pună în pat și să se astruce bine, ca să asude.

Căldura omoritoare după lungoare (thyphus), după morbilă (pojarul mic), după scarlatină (pojarul mare sau cozace), după bubat (variolă) și foc viu (erysipelas) atacă nervul acustic. În urma vătămării lui rămân mulți oameni surzi.

Morburile acestea cer sfatul unui medic conștient. La tusa măgărească se sparge timpana prin expirarea puternică a aerului din plumăni și așa curge sânge din urechi, așa asurzesc oamenii.

Temperatura rece și umedă earăș produce diferite morburii de urechi. Contra ei oamenii crescuți au numai câți-va perișori în ureche. Prin perii acestia fluieră vântul și receala periculoasă străbate în lăuntru urechii. În atari cazuri tragă căciula peste urechi.

Nasul și gura sunt mai greu a le feri de receală. O măramă de buzunar, ținută înaintea acestor organe, împedecă venirea troacnei.

De regulă așa de indelat ca aerul atmosferic e și aerul din cavitatea timpaneii. Când se schimbă echilibrul aerului ne trezim cu ruperi de timpană. Călătorii de baloane prin regiuni înalte, călăuzii, cari se urcă pe vârful munților acoperiți și vara cu nea, o pățesc. Aerul din cavitatea timpaneii e la ei în astfelu de împrejurări mai indelat ca cel din atmosferă. Așa se sparge timpana. Timpana poate să se rupă la copii când se scaldă, și la pescari ce stau mult cu capul sub apă. Aici apăsarea aerului din urechia exterioară e mai grea decât a aerului din urechia mijlocie, din cavitatea timpaneii.

Dacă în scaldă au intrat apă în urechia unui individ, e bine ca acela să sară într'un picior cu capul plecat spre umăr. Urechia cu apă, capul plecat și piciorul săritoriu au să se afle de aceeaș lă-

ture a corpului. Apa ese de regulă din urechie. Și când ese pare că te arde, așa de caldă o simți. Acuma aude momentan fostul surd.

Câte odată metoda aceasta nu are rezultat. Apa din urechia exterioară trebuie scoasă. Spre a o scoate ne folosim de un băț subțire. Un capăt al bățului se învelesce cu bumbac (pămucă, vată) uscat. Bumbacul se înțepenesce de băț și cu precauție împingem bățul cu bumbac rotindul în urechia exterioară. Bumbacul suge apa și așa scăpăm de sgomot, de zuzăituri și de asurzimea de urechi.

Aerul și scaldă de mare folosesc tuturor organelor nobile vitale. Urechia e de sine stătătoare și face excepțiune.

După băi de mare capeți ca pedeapsă bube dulci pe auriculă și de o parte și de alta. Acestea necurate se lătesc mai departe. Capeți paisăcuri (buboane mici), buboane mari, ce se respiră nu arare peste tot corpul omenesc. Cântă urechia continuu cu ton metalic, atunci e verosimil că labirintul e atacat. Aici strică băile. Ca să scape de cântarea aceasta neplăcută unii dintre pacienți se sinucid.

Noi vedem că partea cea mai mare de oameni nu suferă sgomotul, vedem că mai toți tunarii sunt mult puțin surzi, vedem mașinisti, fauri, căldărari, lucrători de mine, cari nu aud bine. Causa ne este cunoscută.

Surzilor nu le este ertat să fumeze, să tragă bornut în nările nasului sau să țină băgău în gură; pentru că în urma lor se nasce aprindere de nas. Aprinderea astupă canalul ce comunică cu urechia. Cu deosebire au cântăreții să grijască de urechie. Fineța auzului cumpănesce mai mult decât vocea puternică a cântărețului.

Mai toate morburile de urechi din anii copilăriei până în anii juneții (pubertății) se pot sau cura sau ameliora. Numai surdul din nascere rămâne surd.

Medicii specialisci de urechi afirmă că mulți copii, cari sunt declarați fără auz musical, au auz musical, dacă anomaliile urechii se delătură. Asta trebuie să o scim pentru că unii din ei au aplicare spre statul preoțesc, alții spre pedagogie.

Preotul și învățătorul fără auz musical nu e iubit de popor. Ei cântă fals. Poporul nu merge bucuros la s. biserică. Vedeți dară că urechia e organul acela, ce primesce impresiuni plăcute și neplăcute din lumea exterioară, vedeți că ea stă în legătură intimă cu inima?

Soldatul merge la sunetul muzicii în bătaie și uită pericolul. Moșul la sunetul muzicii intră în horă. Soldații și moșii beau beuturi spiritoase mai înainte de a intra unul în lupă și celalalt în horă ca să iriteze sistemul nervos, să iriteze nervul acustic.

Nervul acustic ne face să auzim atunci când el se scutură. Incintat fiind de puțin alcool el încă conduce impresiunea din afară la creeri în formă mai vie.

Acuma carnea omului capătă putere, spiritul lui devine mai elastic, judecata mai critică, ideile ce dorm în el se trezesc, idei noi se făuresc; pentru că legea cea mare de asociațiunea cugetelor, în astfelu de împregiurări, îl stă într'ajutoriu.

În literatura urechii se află cazuri, unde oamenii nebuni au fost de tot curați de nebunie prin musică.

Împrejurările, temperamentul, caracterul, etatea omului suie și scoboare prețul musicii.

Câte odată musica sublimă strică. Morboșii de nervi nu supoartă musica aceasta; și așa se întâmplă că la un concert, la un teatru etc. ici coalea vezi că cade câte unul de pe scaun, vezi că e lovit de gută (damla), vezi că e mort.

Mulți oameni tuberculoși (ofticoși) se plâng la auzul unei musicii plăcute că se nădușesc, că zace o greutate mare pe peptul lor.

Alumneul românesc gr. or. din Timișoara.

Raportul

comitetului către adunarea generală ținută în 14/26 August a. c.

Onorată adunare generală!

În raportul present avem onoare a raporta onoratei adunări generale despre activitatea comitetului, despre starea alumneului, despre administrarea banilor incurși la mâinile comitetului; vom presenta socoțile spre cenzurare și un conspect despre starea averei alumneului, și în fine vom face propunere în privința fixării numărului alumnistilor și în privința bugetului pe anul viitoriu.

Referitoriu la activitatea comitetului raportăm, cumcă comitetul dela adunarea generală ținută la 26. August 1890, până acuma a ținut 11 ședințe, a căror obiect a fost: conducerea alumneului, supraveghierea alumnistilor și sporirea averei alumneului.

Conform conclusului adunării generale a anului trecut — aprobat și din partea venerabilului consistoriu din Arad — comitetul în ședința dela 28. August a anului trecut a primit în alumneu și a provăzut cu cortel, vipt și spălat 10 tineri români de confesiunea gr. or., pentru a căror susținere s'a speșat 1513 fl. 04 cr.

Conform conclusului adunării generale a anului trecut, comitetul deloc după adunarea generală a început a procede cu rigoare la încassarea pretenșiunilor și taxelor restante; și această procedură rigoroasă a avut de rezultat: că suma pretenșiunilor și taxelor restante a scăzut dela 1239 fl. 30 cr. la 717 fl.; această procedură rigoroasă va observa-o comitetul și în viitoriu, până când toate pretenșiunile încassabile vor fi încassate; car cele neîncassabile se vor propune adunării generale spre ștergere.

Afară de aceasta a mai primit comitetul dela adunarea generală din anul trecut și cea însărcinare: ca să erueze, că cari din taxele restaete ar fi neîncassabile, și că cele neîncassabile să le propună acestei adunări generale spre ștergere, pentru ca să

nu figureze în averea alumneului și pretenșiunii fictive; comitetul și în această privință și-a împlinit datoria, și aici alăturat prezentează o listă despre acele pretenșiuni respective taxe restante, cari s'au dovedit de neîncassabile, și le propune onoratei adunări generale spre ștergere.

Având comitetul naintea ochilor sporirea averei alumneului și având convingerea, că sunt în inteligența noastră și de acei bărbați, cari pun ostentala și conlucra cu zel la prosperarea institutelor noastre culturale — deloc după adunarea generală s'a adresat comitetul pe lângă trimiterea listelor de colecte către mai mulți inteligenți din diferite locuri cu rugarea, că să colecteze oferte bănești în favorul alumneului; comitetul este deci acum în plăcută pozițiune a raporta onoratei adunări generale, că a primit colecte însemnate dela D-nii: Filip Adam, protopop în Iam, Georgiu Crăciunescu, protopop în Bălințiu, Timoteiu Miclea, protopop în Uzdin, Dr. George Popoviciu, protopop în Logoj, Aureliu Drăgan, adm. protopopesc în Ciacova, Alexandru Crăciunescu, paroch în Chinez, Ioan Istin, paroch în Mehala, Ioan Marcu, învățătoriu în Bocșa-Montană, Stefan Alexa, învățătoriu în Giulvez și Iuliu Putcoviciu, învățătoriu în Cerna.

Referitoriu la starea alumneului în ședința dela 28. August 1890, comitetul a primit în alumneu 10 alumnisti, dintre cari 8 au cercetat școlile gimnasiale și 2 cele reale; cu supraveghierea alumneului a fost membrul comitetului d-l Ioan Istin însărcinat, carele a avut să supravegheze localul, purtarea alumnistilor în și afară de alumneu precum și purtarea lor în școală; d-l Istin a cercetat localul alumneului, a controlat curățenia și viptul în alumneu, și a cercetat și pe profesorii alumnistilor, cerând informațiuni despre purtarea lor în școală; controla supremă a esercitat-o președintele comitetului; îndată la începutul anului școlastic a fost ca prima regulă pusă: că purtarea necuviincioasă ori unde, seu neglijarea studiilor trage după sine deloc eschiderea din alumneu; purtatea alumnistilor în alumneu și în școală a fost îndestulitoare; la fie-care trimestru alumnistii au trebuit să prezenteze testimoniile lor președintelui comitetului, și președintele a raportat comitetului.

În privința administrării banilor incurși la comitet, avem onoare aici alăturate a prezenta onoratei adunări generale socoțile pe timpul dela 26. Iunie 1890. până la 31. Iulie 1891, și rugăm a le preda unei comisiuni de 3 membri spre cenzurare. Precum arată socoțile la 26. Iunie 1890, comitetul a primit numai 16 fl. 02 cr. pentru că toată cealaltă avere: adecă libelele de depunere despre capitalele alumneului și papirele de valoare erau păstrate în cassa consistorială la ven. consistoriu în Arad; — dela 26. Iunie 1890. până la 31. Iulie 1891. a incurș la comitet 2408 fl. 79 cr. — și adecă ajutoriu dela ven. consistoriu din Arad

Cătră Comanda Regimentului dela infanteria de
margine Nr. 13. la Villach.

Klagenfurt, 27. Septemvrie.

În aclus trămit Comandei Regimentului supli-
nirea cea pentru Regiment, precăt onorifică pe atât
și magulitoarie a În. Sele împ. a d-lui I. d. MC.
Archiducele *Ernst*, pentru a se lua spre sciintă

Comandantele interim. de Corp

Nr. 212.

Wezlar m. p. LdMC.

Vezut. Comanda c. r. de brigadă.

Villach in 27. Septemvrie 1866.

Widenman m. p. Colonel.“

„C. R. LdMC. Archiducele *Ernst*

Cătră c. r. Regiment banațean-român de mar-
gine Nr. 13.

La prea înaltul ordin Regimentul pleacă acasă.

Ca unicul, dară demnul represetante al milita-
rilor de margine (Grenzer), Regimentul acesta stete
sub Comanda mea la armata de nord.

Fui martor ținutei lui celei esemplări în tot
restimpul, cât au fost în cuprinsul corpului al 3.
de armată.

Pășind acesta de sub Comanda mea, me simt
obligat în numele serviciului prea înalt, *pentru*
disciplina documentată și încă în împregiurări grele,
pentru perseveranța la mersuri de multe ori îngreu-
uate, pentru bravura înaintea inamicului, a-î esprime
deplina mea recunoscintă și mulțămîtă.

Resistința cea curagioasă și vênjoasă a Regi-
mentului la Sadova în ziua cea grea dela Königgrätz,
esemplarea sa retragere spre Lipa, perseveranța sa
statornică aci în câmpul liber, în focul tunurilor
inamicului mai nnumeros, precum și ținuta cea în-
cheiată și ordinea la retragerea cea grea, după bă-
tălie, vor fi pentru totdeauna momente pline de onoare
în istoria Regimentului.

Sâm convins că acesta și de aci incolo, în ori
ce împregiurări, va păstra spiritul cel vechiu al ar-
matei austriace, că el va ținea comput de esperin-
țele campaniei trecute și va propăși amăsurat rece-
rințelor timpului, eară la chiamarea preainaltului
nostru Domn al oștirilor sâm convius, că el va pu-
tea să caute liniscit și sigur în fața eventualităților
fitoare.

Ernst m. p. LdMC.“

dela ven. consistoriu din Arad; b) 640 fl. taxe dela
membri și colecte.

Emanuil Ungureanu,
președinte.

Ioan Bandu,
notariu.

Regimentul confiniariu romano-banatic Nr. 13. în anul 1866.

Dela un amic al foaiei noastre ne vine urmă-
toriul act istoric în limba românească, care-l publi-
căm fără nici un comentariu.

„Corpul c. r. al 3. de armată Nr. 596.

Instrucțiune practică

despre purtarea socotilor și administrarea averilor
bisericesci,
de TRAIAN BARZU.

Protocolul principal.

(Urmare.)

P r o b a.

48. Toți creditorii bisericii au cu finca anului
1889 pretensiuni la biserică în sumă de 1822 fl.
Cu ce trebuie se consune această sumă?

Cu suma rubricii a 11-a din despărțământul VIII al datoriilor bisericii din 1889.

49. Toți creditorii bisericii până la finea anului 1890 au următoarele pretensiuni față de biserică:

1. Datoriile vechi ale bisericii
remase din anul 1889 1822 fl. — cr.
 2. Datoriile noi din 1890 806 „ 67 „
- Laolaltă 1628 fl. 67 cr.

Cu ce trebuie se consune această sumă?

Cu suma rubricii a 5-a.

50. Biserica au împăcat din datoriile sele:

1. Prin solvire în bani gata 1673 fl. 67 cr.
2. „ ștergere 6 „ — „

Laolaltă 1679 fl. 67 cr.

Cu ce trebuie să consune aceasta sumă?

Cu suma rubricii a 10-a.

51. Biserica au datorat peste tot cu suma de 2628 fl. 67 cr.

din această datorie au împăcat peste tot suma de 1679 „ 67 „

decî mai rămâne datoare la finea anului 1890 cu suma de 949 fl. — cr.

Cu ce trebuie să consune această sumă?

Cu suma rubricii a 11-a.

52. Biserica au împăcat din datoriile sele prin solvire în bani gata suma de 1673 fl. 67 cr. Cu ce trebuie să consune această sumă?

de cassă. Cu suma rubricii a 5-a din ziuarul

Repetițiuni:

53. Spre ce scop se folosesc despărțământul VIII al datoriilor bisericii?

54. Cum se poartă despărțământul VIII al datoriilor bisericii?

55. Când se compune despărțământul VIII al datoriilor bisericii?

56. Cum se încheie despărțământul VIII al datoriilor bisericii?

57. Când se petrec datoriile bisericii în despărțământul VIII al datoriilor bisericii?

58. Când se petrec în despărțământul VIII al datoriilor bisericii sumele pe care biserica le-a împăcat?

29. Cum ne putem convinge despre aceea, că oare bine-i purtat despărțământul VIII al datoriilor bisericii?

Observări.

Despărțământul VIII al datoriilor bisericii se folosesc spre acel scop ca ori și când se se poată cunoaște starea datoriilor bisericii, apoi se folosesc și ca controlă în aceea privință, ca să nu se solvească singuraticilor creditorii mai mult, decât ceea ce s'a provăzută în preliminarul.

(Va urma.)

Pentru coruri.

În editura „Societății române de cântări și musică din Caransebeș“ a apărut zilele acestea **Liturgia Sântului Ioan Chrisostom**, compusă după melodiile bisericesci din Bănat, pentru cor de bărbați, de *Antonie Sequens*, profesor de musică și dirigentul corului din Caransebeș.

Credem că lucrarea aceasta va fi binevenită corurilor noastre bisericesci, cu atât mai virtos, că nu avem prea mare alegere în materii de felul acesta; ear o liturgie completă, întocmită după melodiile bisericesci din Bănat, a lipsit până astăzi cu

desevârșire. Observăm, că „*Liturgia din Caransebeș*“, prezentată în opul de față, e compusă dinadins în stil ușor, încât fie-care cor o poate executa cu înlesnire. Tipariul elegant e executat de stabilimentul tipografic al lui Oscar Brandstetter în Lipsca. Liturgia se poate comanda la autorul *Antonie Sequens*, profesor de musică la Institutul teologic-pedagogic din Caransebeș, trimițând prețul de 2 fl. 50 cr.

Socotim a întimplina prin acest anunț un neajuns simțit la noi în literatura muzicii noastre eclesiastice.

Comitetul soșietății române de cântări și musică din Caransebeș.

Varietăți.

Congresul național bisericesc al provinciei metropolitane gr. or. din Ungaria și Transilvania este convocat pe Marți în 1/13. Octomvrie a. c. la biserica parochială din cetatea *Sibiu*.

Concertul fraților Mureșan în Caransebeș. Joi în 23. August (3. Sept.) frații *Jacob* și *Traian Mureșan* au dat un concert în sala otelului „Pomul verde“ cu următorul program: 1. Olteanca de I. Mureșan, solo pian. — 2. Aria din *Carmen* de Bizet, solo bariton. — 3. a) Vals de Concert de Heynes, solo pian; b) Cimpoiul de I. Mureșan, solo pian. — 4. a) Die böse Farbe de Schubert, solo bariton; b) Mândruliță 'dela munte, de Ștefănescu, solo bariton; c) Ochii albaștri, de Denza, solo bariton. — 5. Doina de I. Mureșan, solo pian. — 6. a) Ich hatte einst ein schönes Vaterland, de Lassen, solo bariton; b) „Lehn deine Wang, an meine Wang“, de Jensen, solo bariton; Aria *Un ballo in Maschera*, de Verdi, solo bariton. Toate aceste piese au fost executate cu adevărată artă încât publicul ales și aproape numai românesc a fost farmecat. Compozițiile Dnului *Jacob Mureșan* se disting prin formă clară, lucrare artistică și păstrarea caracterului național. D. *Traian Mureșan* a încântat publicul cu baritonul său și cu pianisimile succese în mod strălucit. Vocea Dnului *Traian* este sonoară și de o rară estensiune.

Concurs.

Pentru ocuparea postului de învățătoriu la școala confesională gr. or. română din *Glamna-Română* protopresviteratul Făgetului se escrie concurs cu termen până în 10/22. Septemvrie a. c.

Emolumentele împreunate cu acest post sânt:

1. În bani gata 320 fl. v. a.
2. Spese de scripturistice 6 fl.
3. Conferințele învățătoresci 8 fl.
4. 40 metri de lemne, aduse în curtea școalei, pentru învățătoriu și pentru școală.
5. Locuință liberă cu o grădină intravilană și alta extravilană.
6. Doauă jugere de pământ de livadă, care, fiind date spre târsire, vor deveni în folosința învățătorului numai dela anul 1895.

Doritorii de a ocupa acest post au a-și subșterne recursele instruate conform statutului organic și regulamentului pentru organizarea învățământului, adresate comitetului parochial din *Glamna-Română*, la oficiul protopresviterat gr. or. român al Făgetului până la termenul deschis.

Cunoscătorii de musica vocală și instrumentală vor fi preferiți.

Comitetul parochial dorește ca recurenții să se prezinte în vre-o Duminecă sau serbătoare în sânta biserică, dar nici decât în ziua de alegere.

Glamna-Română, din ședința comitetului parochial ținută la 14. Iulie 1891.

[46] 2—3

Comitetul parochial.

În conșelegere cu mine: *Sebastian Olariu*, protopresviter tractual.

Licitațiune minuendă.

Pe baza înucuiințării Venerabilului Consistoriu diecesan ddo 22. Iulie 1891 Nrul 2070 S. se escrie licitațiune minuendă pentru edificarea de nou a școalei confesionale gr. or. rom. din *Gattaia*, protopresviteratul *Vârșeșului* cu prețul exclamării de 2380 fl. 66 cr. v. a. în care sumă se compută și tot materialul cuviincios.

Planul și specificațiunile se pot vedea în fie-care zi la președintele comitetului parochial.

Licitațiunea minuendă se va ținea *Luni în 9/21. Septemvrie 1891*, la 10 oare nainte de amiază în *Gattaia*.

Întreprinzătorii, cari dorec a primi această lucrare sânt invitați a se presenta în această zi în comună, unde li se vor face cunoscute condițiunile acestei lucrări, și la începutul licitațiunii vor depune un vadiu de 10% în bani, care vadiu în cazul primirei lucrului va rămânea depus în lada bisericii până la finirea și colaudarea lucrului îndeplinit.

Resultatul licitațiunii intră în putere de drept numai după aprobarea lui din partea ven. Consistoriu diecesan al *Caransebeșului*.

Gattaia, din ședința comitetului parochial ținută la 20. August 1891.

[54] 1—3

Georgiu Gașpar,
paroch, președ. comit. paroch.

Tanasie Miuja,
notariul comit. parochial

Licitațiune minuendă.

Pe baza decisului Ven. Consistoriu diecesan a *Caransebeșului* din 25 Iulie a. c. Nr. 2040 B. comitetul parochial gr. or. din *Ciclova-Montană* escrie licitațiune minuendă pentru zugrăvirea bisericii cu prețul de exclamare de 1682 fl. v. a.

Licitațiunea se va ținea în biserica gr. or. din *Ciclova-Mont.* la 29 August (10 Septemvrie) a. c. la 2 oare p. m.

Întreprinzătorii, cari dorec a primi lucrul, sânt poțitiți a se presenta la termenul amintit în fața locului, sau

a-și taimite ofertele în scris, având a depune înainte de începerea licitațiunii un vadiu de 10% din prețul de esclamare în bani gata sau hârtii de stat, care vadiu în caz de primirea lucrului se va păstra la epitropie până la colaudare.

Condițiunile mai în detalii se pot vedea la președintele comitetului parohial.

Ciclova-Montană, în 5 August 1891. [51] 3—3

George Damian,
președintele com. parohial.

Mihailu Munteanu,
notariul comitetului paroch.

Concurs.

La școala poporală elementară comunală din **Mehadia** este de a se ocupa postul de învățătoriu adjunct.

Emolumentele acestui post sînt:

1. Salariu de 200 fl. v. a.
2. 12 metri cubici de lemne.
3. 100 fl. paușal de quartir.

Recursele provizute cu timbrul recerut, scrise în limba magiară și adresate către înaltul Ministeriu reg. ung. de culte și de instrucțiunea publică, au să se trimită până la finele lui Septemvrie a. c. st. nou la comitetul administrativ al comitatului Caraș-Severin în *Lugoș*.

Învățătoriu denumit este îndatorat a îndeplini și agendele de cantor bisericesc după rital gr. or. român.

Mehadia, în 3. August. 1891.

[52] 3—3

Primăria comunală.

Concurs.

Conform onoratei ordinăciuni a Venerabilului Consistoriu diecesan din 31. Iuliu a. c. Nr. 1873. B. se escrie concurs pentru întregirea postului de capelan pe lângă neputinciosul preot Iosif Iclozan din **Băsesci**, în termen de 30 de zile dela prima publicare.

Emolumentele împreunate cu acest post de capelan sînt: a treia parte din toate venitele parohiei de clasa a III. din **Băsesci** (sesiunea, bir și stola usitata).

Ceice doresc a reflecta la acest post de capelan sînt poftiți a-și subșterne recursese, instruate conform statutului organic și a regulamentului pentru parohii, până la termenul deschis, adresate comitetului parohial, Oficiului protopresviteral în Făget.

Concurenții sînt invitați a se presenta în vre-o Duminecă seau serbătoare în sânta biserică, spre a-și arăta dexteritatea în cântare și predică, după ce s'au însinuat la protopresviterul concerninte.

Băsesci, din ședința comitetului parohial, ținută la 23. Iunie 1891.

[53] 3—3

Comitetul parochial.

În conșlegere cu mine: *Sebastian Olariu*, protopresviter.

Concurs.

Pentru ocuparea postului de capelan în parohia de clasa a II-a din **Prisaca**, protopresviteratul Caransebeșului, se escrie concurs cu termen de 30 de zile dela prima publicare.

Emolumentele din cari alesul capelan va primi a treia parte sînt următoarele:

1. Doauë sesiuni parohiale în complex de 59 jug. 1522° □ cu un venit curat de 300 fl.
2. Birul parohial dela 140 case câte 15 oche curuz în boabe în valoare de 150 fl.
3. Stola dela boteze, cununii și înmormentări 150 fl.
4. Alte venite accidentale în sumă de 30 fl.

Concurenții sînt avisați a-și trimite recursese la oficiul protopresviteral al Caransebeșului până la termenul indigitat, și a se presenta în vre-o Duminecă sau serbătoare în biserică parohială din **Prisaca**.

Prisaca, din ședința comitetului parohial ținută la 24. Iunie 1891.

[49] 3—3

Comitetul parochial.

În conșlegere cu protopresviterul tractual *Andreiu Ghidiu*.

Concurs.

Cu provocare la ordinăciunea venerabilului Consistoriu diecesan ddto 23. Martie a. c. Nr. 747. Șc. se escrie concurs pentru ocuparea postului de învățătoriu la școala confesională gr. or. română din **Prisaca**, protopresviteratul Caransebeșului, cu termen de 30 de zile dela prima publicare.

Emolumente:

1. Salariu în bani gata 300 fl. v. v.
2. Doauë jugere de pământ livadă.
3. Pentru lemne de foc, din cari este a se încălzi și școala, 32 fl.
4. Paușal pentru conferințele învățătoresci și adunările generali 10 fl.
5. Pentru scripturistică 10 fl.
6. Pentru curatorul școalei 6 fl.
7. Dela înmormentări, unde va fi poftit, 20 cr. ear pentru înmormentări împreunate cu liturgie 40 cr.
8. Quartir liber în edificiul școalei și grădină de legumi.

Recurenții au să dovedească că au calificăciunea prescrisă și să-și trimită recursese la oficiul protopresviteral al Caransebeșului până la termenul indigitat.

Prisaca, din ședința comitetului parohial ținută la 24. Iunie 1891.

[50] 3—3

Comitetul parochial.

În conșlegere cu ppresviterul tractual *Andreiu Ghidiu*.

